

KOISTINEN

1/2021

KOISTINEN

1/30.1.2021/24. vuosikerta/ISSN 1456-0615

SISÄLTÖ

Sukuseura Koronan kourissa (<i>Esko Koistinen</i>)	3
Harjatehtailija Urbanus Koistisen elämäkerta (<i>Pirkko Markkanen</i>)	4
Muistoissa mukana kulkevat. Stalinin vainoissa kuolleiden suomalaisten kohtalo. (<i>Irma Koistinen</i>)	10
Koististen Sukuseura ry:n toimihenkilöt, yhteys- ja tilitiedot	11
Koististen Suku II - hyvä lahja tai vieminen! (<i>Esko Koistinen</i>)	12
Kansikuva: Sukuseuralaisia Mekaanisen Musiikin Museossa Varkaudessa 2019. Oi niitä aikoja ennen korona, kun voimme olla lähekkäin. Vielä siihen tilaisuus koittaa. <i>Kuva Esko Koistinen.</i>	

JULKAISIJA: Koististen Sukuseura ry**PÄÄTOIMITTAJA:** Esko Koistinen, Messuportinkatu 8 B 19, 70840 Kuopio

Puhelin: 040-521 4124, sähköposti: esko.koistinen@iki.fi

ILMESTYMINEN: 2 kertaa vuodessa**PAINATUS:** Varkauden Kopiolaitos**SUKUSEURAN JÄSENTUOTTEITA SAATAVANA**

Isännänviiri 80,- €, vaakunataulu 25,- €, sukupuukuvioinen t-paita 10,- €, vaakunakuviainen t-paita 10,- €, lippalakki 10,- €, postikortti 0,50 €, kynä 3 € ja vaakunatarrat 1 €/kpl (5 €/kuuden liuska, 9 €/12 kpl). Tuotteita voit tilata Hannulta (0400-577 317, hannu.koistinen@storaenso.com).

Koististen Suku II sukukirjan hinta on jäsenille 60 € ja muille 75 €. Lisäksi laskutetaan postikulut kirjoista ja muista tuotteista.

Kirjoja voit tilata Jaakolta (044-066 1022, jaakko.koistinen@luukku.com) tai Maire lta (0400-710 374, maire.koistinen2@luukku.com).

VUODEN 2021 JÄSENMAKSU

Vuoden 2021 jäsenmaksu on 20,- € (alle 25 vuotias 10,- €) ja ainaisäsenyys 400,- €. Eräpäivä on 26.2.2021. Käytä viitenumeroa, jotta maksu kirjautuu oikein. Maksu ei koske kunniajäseniä eikä vanhoja ainaisjäseniä. Jos maksat poikkeuksellisesti ilman viitenumeroa, esimerkiksi maksaessasi jäsenmaksun toisen puolesta, kirjoita tiedonanto-osaan jäsenen nimi ja osoite.

Sukuseuran uudeksi jäseneksi liittyt ottamalla yhteyttä sukuseuran sihteeriin, joka lähettää sinulle ilmoittautumis- ja pankkisiirtolomakkeen. Ilmoittautumislomakkeen voit täyttää myös sähköisesti Internetissä sukuseuran sivuilla <https://www.koistiset.net/jäsenyys/jäsenlomake>.

MUISTA ILMOITTA Osoitteenmuutokset

SUKUSEURA KORONAN KOURISSA

Esko Koistinen

Sukuseuran korona-arkea. Seuran hallitus Teams-kokouksessa joulukuussa 2020.

Hyvät Serkut

Joku jo varmaan ehti odottaa perinteistä joulunaluslehteä. Ehkä se johtui koronakauden hämmennyksestä, että lehden toteutus jäi joulun jalkoihin. Päätettiin, että tehdään lehti kaikessa rauhassa tammikuussa. Todennäköisesti tänä vuonna saatte 3 KOISTISTA.

Koronapandemia on vaikuttanut kaikkeen jo vuoden ajan. Turvallisuussyistä peruihme Lahteen suunnitellun kesän sukukokouksen.

Tämän vuoden kokousta suunnitellessa on pitänyt myös varautua erikoisjärjestelyihin. Mikäli viranomaiset antavat luvan järjestää kokouksia, sukukokous todennäköisesti järjestetään pienehköllä paikkakunnalla, missä virusuhka on pienimmillään. Todennäköisesti kokous pidetään loppukesästä suhteellisen vaatimattomissa puitteissa.

Vuonna 2022 sukuseura täyttää 30 vuotta ja silloin voimme jo pitää tavallista juhlavamman sukukokouksen.

Sukuseura toimii koronapandemiasta huolimatta mahdollisuuksiensa mukaan. Hallitus laati tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen viime kaudelta sekä toimintasuunnitelman ja talousarvion alkaneelle kaudelle. Ne käsitellään vuoden 2021 sukukokouksessa.

Seuran talous on hyvällä mallilla eikä yllättäviä merkittäviä menoja ole esiintynyt. Seuran tilillä oli vuoden 2020 lopussa 5 179,71€. Jäsenmaksut tuottivat viime vuonna 2 255,- €. Jonkin verran jäsenmaksuja jää eri syistä vuosittain saamatta.

Tulot olivat yhteensä 6 958,08 € ja menot 1 778,37 €. Tuotemyyntituotto 753,20 € perustui pääosin kirjamyyntiin.

Kaudelle 2021 ei korotilanteen vuoksi suunnitella retkiä tai tapahtumia sukukokousta lukuun ottamatta.

Hallitus lähettää vuoden 2021 jäsenmaksut tämän lehden mukana. Jäsenmaksun eräpäivä on 26.2.2021. Hallitus esittää jäsenmaksut pidettäväksi ennallaan.

Jäsenmaksujen perimistä ilman sukukokouksen päätöstä seuran hallitus perustelee jatkuvuuden turvaamisella myös poikkeuksellisissa oloissa. Seuran toiminnasta vastaa alkaneella toimintakaudella vuoden 2019 sukukokouksessa valitut luottamushenkilöt.

Seuran toimihenkilöt toivottavat seuran jäsenille hyvää vuotta 2021 ja terveyttä vaikeina aikoina. Pidetään toisistamme huolta!

Terveisin Esko

HARJATEHTAILIJA URBANUS KOISTISEN ELÄMÄKERTA

Pirkko Markkanen

Nilsissä 8.5.1854 syntynyt Urbanus Juhonpoika Koistinen nousi vaatimattomista lähtökohdista menestyneeksi harjatehtailijaksi ja valtiopäivämieheksi. Hänen elämänvaiheensa ovat tämän päivän lukijalle hämmästyttäviä. Julkaisemme alla opettaja P. Jäntin vuonna 1933 tekemän Urbanuksen haastattelun. Veli Taskinen on täydentänyt tietoja Urbanuksesta valtiopäivämiehenä ja harjatehtaan jatkosta. Taskisen tekemä juttu on julkaistu Nilsin Joulukuussa 2018 lehdessä.

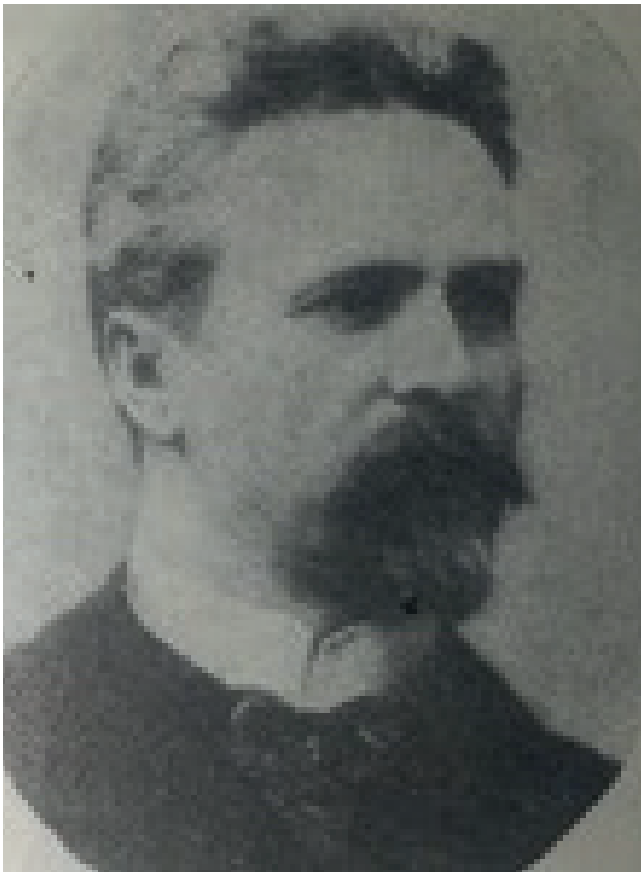
Urbanus Koistinen valittiin valtiopäivämieheksi kaksille viimeisille säätyvaltiopäiville v. 1904/05 ja 1905/06 Pielaveden tuomiokunnan edustajana talonpoikaissäädystä. Tuon toimen yhteydessä hän osallistui mm. Inter-Parlamentary Conferenssiin v. 1906 Lontoossa päästen sen myötä myös kuningas Yrjö VI:n päivällisille sekä tutustumaan Lontoon lähiympäristöön.

Urbanuksen harjatehtaan toimintaa jatkoi hänen vaimonsa sisarenpoika Hannes Nivalainen aina v. 1968 asti. Nyt harjatehtaan työkaluja harja-aiheita on nähtävissä Nilsin museossa sen aukioloaikoina sekä erikseen ryhmille sovittaessa.

Nilsin museolla on paljon Urbanus Koistiseen liittyvää aineistoa ja myös hänen perustamansa harjatehtaan esineistöä yhden näyttelyhuoneen verran.

TEHTAILIJA URBANUS KOISTINEN, NILSIÄ, ANTANUT TIETOJA ELÄMÄNSÄ VAIHEISTA.

Haastatellut helmikuun 19 päivänä 1933 opettaja P. Jäntti.

Harjatehtailija Urbanus Juhonpoika Koistinen syntynyt 8.5.1854 Nilsissä ja kuollut 9.1.1939 Nilsissä.

Eräs maamme ensimmäisiä harjatyöntekijöitä ja sen työalan uranuurtaja täällä Kuopion seudulla, Tehtailija Urbanus Koistinen, on syntynyt Nilsissä Lukkarilan kylässä, Myllymäen talossa 188/V54. Isä oli maanviljelijä. Suku on tullut Nilsiin Tuusniemen Jäätsalon kylästä.

Myllymäellä isä köyhtyi takausten tähden, luopui talosta ja muutti Sutelan kylän /kuuluu nykyisin Warpaisjärveen/ Sopen paikalle. Urbanus oli silloin 4 v vanha. Täällä kuoli hänen äitinsä pari viikkoa ennen joulua. Äitiä haudattaessa oli kova pakkanen ja hautajaisiltana syttyi koti tuleen ja paloi poroksi ja kun viljaakin paloi, oli se kova isku köyhtyvälle miehelle. Hän muuttikin jo seuraavana vuonna Kärämäen kylään /nyk. Varpaisjärveä/. Siellä isä ryhtyi torppariksi.

Tuli katovuosia. 5 v. Urbanus koetti hankin lieventää puutetta kotona. Hän piti mertaa läheisessä purossa, johon keväällä nousi runsaasti kaloja. Hän itse teki merrat ja kun ei ollut venettä, eikä edes lautaa, jolta olisi saanut pyydyksensä asettaa. Hän kahlasikin aina kainaloitaan myöten puroon pyydystä viedessään ja kokiessaan. Tämä homma oli hänestä niin mieleistä, että yölläkin uneksi siitä. Jos oli unessa nähnyt käärmeitä mer-rassa, tiesi hän varmasti saavansa kaloja. Tällainen uni näet toistui hyvin usein.

Halla kävi vieraana. Leipää leivottiin isoissa niinimatoissa. Wenäjältä tuoduista jauhoista, jotka olivat homeessa ja niin kovissa paakuissa, että täytyi petkelellä survoa rikki. Näitä haettiin veneellä Juantehtaalta. Urbanus oli kerran isän ja veljen mukana. 2. kulia oli veneessä ja nuorilla vedettiin vene Lastukoskesta ylös paluumatkalla.

Isä oli enimmäkseen ajat poissa kotoa ansaitsemassa elatusta, samoin vanhemmat veljet olivat jo pysyväisesti poissa kotoa. 6.7 vuotias Urbanus sai pitää puista huolen koko talven. Waikkei lämmitettäviä huoneita ollut muita, kuin tupa, oli siinä sen ikäiselle miehelle tietämistä. Ruokana oli vakituisesti suola ja leipä, joka pakkasella helposti jäättyi ja oli sulatettava ensin uunissa. Kirves, jolla Urbanus piti äitipuolensa ja nuorimmat siskonsa lämpimässä on hänellä vielä kuluneena nyrhinä tallessa.

Kesällä Urbanus ansaitsi vähän rahaa mar-

joilla. Hän möi niitä tukkilaisille saaden 2 kopeekkaa tuohiselta. Saipa erään kerran 4 ½ kop. mutta kun tukkilaisilla ei ollut rahaa ennenkun tilipäivänä lauantaina, kutsuttiin hänet silloin hakemaan maksua marjoistaan. Hän tuli lauantaina, mutta sekä lautta, että tukkilaiset olivat silloin tipotiessään. ”Se oli ensimmäinen luottotappioni”, sanoi kertoja. Kuitenkin oli kesän aikaan säästynyt 20 kopeekkaa ja kun isä talvella lähti työhaakuun, pyysi hän pojaltaan ne 20 kp. mukaansa. Isä oli oikein kykenevä rakennusmies. Hän sai kyllä vähän kauempana aina työtä, mutta kävi vain harvoin kotona.

Kun sitten eräänä talvi-iltana saapui Koistisen mökille eräs kerjuulla kulkeva poika, kehoitti äitipuoli Urbanustakin lähtemään kerjuulle. Isä ei ollut kotona ja seuraavan aamuna alkoi 8 vuotiaan Urbanuksen maailmanmatka. Pari kertaa pistäytyi aluksi vielä kotiin, mutta kun sai sen käsityksen, että hänen on pidettävä huolta itsestään, jäi hän koko talveksi kulkemaan. Nilsin Kirkonkylällä oli paljon kummassakin pappilassa pikkuaskareita toimiollen, käveli myöskin muualla ja kun sai vähän enemmän palasia säästetyksi, meni naimisissa olevan vanhimman sisarensa luo Tiirinlahteen /7 km kirkolta/ niitä syömään. Ja lähti taas uudelle reissulle palaten takaisin, kun pussi täyttyi.

1867 tuli Kiljander kirkkoherraksi Nilsiin. Urbanus pääsi kesän ajaksi rovastilaan paimenpojaksi. Syyskuun alussa sattui sellainen onnellinen tapaus, että hän sai jäädä sinne talveksikin ja moneksi talveksi.

Eräänä syysk. sunnuntai-iltana ryhdyttiin kiireen kaupalla leikkaamaan ruista pelastaakseen sen ensi yön hallalta. Urb. meni eri palstalle, leikkasi huolellisesti, sitoi hyvin ja sai 5 kuhilasta leikatuksi. Työn päätyttyä tiedusteli rovasti työnjohtajalta, oliko tuo 9 v. poika yksin leikannut kaikki siinä olevat lyhteet ja kuultuaan, että hän oli yksin sen tehnyt sanoi: ”Se poika pitää ottaa meille vakituiseksi”, ja niin jäi U. pappilaan 4:ksi vuodeksi. Kun rovastin pojat, 4 luvultaan, lähtivät Kuopioon kouluun, lähetettiin Urbanus koulukotia hoitavan rovastin sukulaisneidin palvelijaksi. Hän lämmitti huoneet, lakaisi ja luuttusi ne, haki maidon

Pappilan mäeltä ja toimitti milloin mitäkin asiaa. Rovastin pojat pitivät paljon U:sta ja koettivat suunnitella hänen tulevaisuuttaan. He ehdottivat häntä tarjoilijaksi ravintolaan ja sitten häntä aiottiin suutari Lenzille oppipojaksi, mutta nämä aiheet raukesivat sikseen.

Kun sitten rovasti Kiljanderille tuli nuori apulainen pastori K. S. Nyman, otti hän Urbanuksen erikoisesti huoltoonsa. U. oli hänen kuskinaan talvisin, kesällä puunistutuksessa ja monessa muussa hommassa ja aina oli kasvattavista ja kaikista hyivistä asioista yhdessä ollessa juttu käynnissä. Nymannin veli oli merikapteeni ja hän koetti saada U:n veljensä laivaan, mutta siinä oli jo silloin täysi miehistö.

Vajaan 5 vuotta 1867-1871 oli U. pappilassa ja sai lähtiessään palkakseen vaatteet ja 5 markkaa rahaa. Pikkupalveluksilla oli hän pappilan vierailta saanut joitakin lantteja esim. kengän kiilloituksesta portin avaamisesta y.m. Kun kappalaisen pappilassa vietettiin Fanny-tyttären häitä kauppias Tahvo Tolosen kanssa, lähetettiin Urb. viemään kutsukirjettä nimismies Aschánille, joka oli unohtunut kutsumatta. Tästä kirjeen viennistä sai U. sulhaselta 12 penniä ja liitti ne ilomielin säästöihinsä, joita pappilassa ollessa oli karttunut kaikkiaan 30 markkaa. Aina kun joku penni tuli ansaituksi kääri hän sen riepuun ja pisti Konttiin. Kun kauppias Inkiseltä paloi kartano, kävi U. tuhkan seasta keräämässä rautanauvoja, joista sai 15 penniä ne myödessään.

Rovastilasta lähtiessään oli U.K:lla mielessä, että pitää ruveta hommaamaan jotakin työtä, jolla vastaisuudessa elättäisi itsensä. Marraskuun alussa 1871 tuli Nilsin Kirkonkylään Maanvilj.seuran kiertävä käsityökoulu, opettajan Johannes Huttunen Wesannolta. Omasta aloitteestaan meni U.K. sinne oppilaaksi ja ryhtyi ensi töikseen tekemään työkaluja, höylänpäitä, suorakulmioita, y.m. Pastori Nyman kävi joka päivä koulussa. Hän ehdotti opettajalle, että tämä opettaisi poikia tekemään harjoja, kun niitä ei vielä silloin valmistettu Suomessa, vaan täytyi niitä tuoda ulkomailta. Opettaja sanoi, ettei hänkään osaa harjoja tehdä. Nyman oli kuitenkin se mies, joka ei vähällä hellittänyt

suunnitelmistaan. Hän tiedusteli opettajalta, kuka pojista on näyttänyt pystyvimmältä. Opettaja ilmoitti Koistisen ja siinä päätettiin sitten että Koistisen on tultava harjantehtijäksi ja sitä varten valmistettava ensin porakone. Tämä työ jäi kuitenkin kesken, kun koulu muuttui toiseen paikkaan.

Omin neuvoin lopetti U.K. sitten porakoneen valmistuksen ja ryhtyi sitten tekemään harjoja. Pastori Nyman toi hänelle pappilasta malliharjoja ja niiden mukaan valmisti K. ensimmäiset harjansa, joista sai Iisalmen näyttelyssä 1872 15 markan palkinnon ja vielä 50 mk kehoituspalkintona Maanviljelysseuralta.

”Kun jonkun aikaa työskentelin harjaintekijänä näin, että en minä sillä työllä kykene itseäni elättämään ja kun monet syrjäisetkin sanoivat, että sillä työllä ei elä, parasta vaihtaa alaa, menin masentuneena neuvonantajani Nymannin luo ja sanoin, ette harjatyöllä voi elää, sanoi hän: ”Kyllä elää.” Ja kun siinä sitten neuvoteltiin lupasi N:n maksaa Koistisen asunnon ja ruuan 13 markkaa yhteensä kuukaudessa. Näin oli mahdollista jatkaa aloitettua työtä. Työlästä oli saada niitä kaupaksi. Paikkakunnalla ei niitä kukaan ostanut, kun niitä ei siihen aikaan täällä käytetty. Iisalmen näyttelyssä oli K. saanut myydyksi ne muutamat harjat, jotka siellä olivat näytteillä ja Kuopiossa oli kauppias Pauloff suostunut myymään Koistisen harjoja.

Waikea oli omin neuvoin päästä selville harjojen teossa. Esim. lattiaharjoja hän teki hartsin kanssa ei keksinyt pikeä. Näitä puutteitaan hän valitteli isälliselle ystävälleen, Nymanille. Tämä rupesi maaherra Essenin välityksellä hommaamaan K:a Turkuun, erään maalarin oppilaaksi oppimaan pensselin tekoa, mutta saatiin tietää, että maalari tekee pensseleitään vaan talvisydännä ja niin se homma raukesi. Samoin ei Leväsen maanvilj. kouluun menosta tullut mitään.

Kun opintie omassa maassa kaikilla suunnilla oli noussut pystyyn rupesi K. hommautumaan Pietariin, jossa eräällä saksalaisella oli harjatehdas. Maanviljelysseuran sihteeri Calenius kirjoitti Pietarin suomalaisen seurakunnan papille Öhqvistille, joka oli Kuopiosta kotoisin nahkurin poika ja pyysi häntä tie-

Urbanus Koistinen taulussa, joka esittää talonpoikaissäädyn edustajia Suomen ylimääräisillä valtiopäivillä 1905-1906. Urbanus keskellä toinen oikealta.

dustelemaan K:lle paikkaa edellä mainittuun tehtaaseen. Sieltä ilmoitettiin, että 3 poikaa saa tulla. Koistinen otti mukaansa nuorimman veljensä ja kuopiolaisen harjatehtailijan, Aaro Hyvärisen, jolle käsityönopeettaja Niilo Savolainen oli antanut puoltolauseen ja maanv.seura 20 markkaa matkarahaa.

Pastori Nyman oli muuttanut 1873 Nilsiästä Lappiin. Lähtiessään sanoi hän K:lle: ”Minä olen ottanut omaan nimeeni maanviljelysseuralta sinulle velkaa 400 markkaa. Jos sinusta mies tulee, niin maksa sitte.” Tämä velka tuli sitten aikanaan suoritetuksi ilman lykkäyksiä, vaikka siitä ei ollut mitään velkakirjaa Nymannille.

Nyman ei Nilsiästä lähtiessään tiennyt mitään Pietariin menosta, sillä se tapahtui vasta seuraavana talvena 1874. Maanviljelysseura antoi K:lle 300 mrk. opintorahaa ja P:sta palattua hän sai 500 mrk. Tammikuun markkinoilla teki K sopimuksen erään Wiipurin puolen rahtimiehen kanssa, joka lupasi viedä pojat 15:sta markasta kappaleelta Kuopiosta Wiipuriin. 3 vuorokautta ajettiin yötä päi-

vää. Imatran seudulla ilmoitti kyytimies, että jos ”herrat tahtovat käydä Imatraa katsomassa, niin se on 1 mrk hengeltä lisää, kun matkaa on 3 km. No tahdottiinhan sitä toki, jos ei vasta kertana satukaan niille main. Eikä K. kuulu sattuneenkaan, vaikka on paljon matkustellut.

Piletti Viipurista Pietariin maksoi silloin 7 mk. 20 p. Aaro H:n rahoita oli enää 4 mk jäljellä, mutta yhteisvoimin saatiin piletti hänellekin. Pietarin silloiset vaunut olivat lyhyiä ja niin kylmiä, että pojilta tahtoi jalat paleltua. Pietariin tultua mentiin rovas-ti Öhqvistin luo ja siellä saatiin levätä pari päivää.

Harjatehtaan, johon pojat joutuivat, omisti saksalainen. Ruoka annettiin talosta: aamiaiseksi tattari puuroa öljyllä höystettynä ja leipää. Voita annettiin 2. kert. viikossa maanantaina ja perjantaina. Silliä annettiin joskus aamiaisella, mutta ei kuin 1. pala. Hapankaalia oli usein. Pyhänä oli paistia päivälliseksi ja leipä oli aina hyvää ja ryy-pättävänä oli kaljaa. Työhuone oli kellari-

kerroksessa. Makuupaikka oli ylempänä, mutta se oli aivan pimeä. Saksalaispojilla oli akkunallinen makuupaikka, mutta ryssäpojat saivat nukkua työkalulaatikkojen päällä verstassa. Työaika oli klo 6 aamu - 9 illalla. Ei ollut mitään ruokailutuntia. Heti syötyä työhön. Tehtaassa oli noin 18-20 työntekijää. Kaikenlaisia harjoja ja pensseleitä valmistettiin, mutta ei hammasharjoja.

Koistinen maksoi vähän tehtaan omistajalle, että pääsisi pikemmin pois. Hän kun oli tehnyt ennen harjoja, niin hän oppi sukkulammin, kuin toiset. Olipa vähän mielessä, että hän pistäytyy Saksaan oppimaan hienompaa harjatyötä, mutta siitä ei tullut mitään, kun hän sairastui lavantautiin ja sen tähden hän ei Pietaristakaan selvinnyt vuodessa n.k. ensin oli suunniteltu, vaan siellä meni liki 2. vuotta.

Ennen P:stä lähtöään oli K. salaa piirtänyt porakoneen ja ottanut siitä tarkat mitat. Heti Nilsiään tultuaan hän matkusti Juantehtaalle ja teetti siellä mestari Lundbergin johdolla itsellensä porakoneen. Sitten alkoi uudeleen harjanteko Nilsiässä.

1875 oli näyttely Helsingissä. K. sai maanvilj. seuralta 40 mk matkarahaa näyttelyyn, mutta ei vienyt omia harjojaan näytteille, kun piti niitä huonoina. Siellä hän kuitenkin huomasi, että kyllä hänen olisivat olleet parempia.

Wälillä tässä vielä muistelmia oppiajalta Pietarissa. Yhteisellä piipulla poltettiin siellä verstassa tupakkaa salaisesti. K. ei polttanut eikä ottanut viinaa, olut oli hyvää, sitä joi. Viidessä minuutissa piti pukeutua ja joutua työhön. Kun Koistisen nuorempi veli myöhemmin opista päästyään oli täällä veljensä työtoverina, koettivat he, vieläkö osaavat 5 m. pukeutua ja joutua nopeasti työhön, Ei se taito ollut unohtunut. K. oli Pietariin tultuaan jättänyt jällelle jääneet rahansa rovasti Ö:n talteen. Sieltä löytyi matkarahat kotiin palatessa. Työstä tehtaassa ei maksettu palkkaa.

1876 oli suuri teollisuusnäyttely Helsingissä. K. sai siellä II palkinnon harjoistaan ja niitä myötiin 400 mk edestä, mutta Insinööri Sivén, joka oli näyttelyn järjestänyt, teki vararikon. Maanv.seuran sihteeri maitteri Hendell lupasi toimittaa K:lle rahat,

mutta hän kuoli ja osa rahoista jäi saamatta. Rahakirjeen osoite, jonka oli maisteri Hendell lähetti K:lle oli näin kuuluva: "Harjan vivoja U. Koistiselle näyttelyyn lähetetyistä harjoista."

Tehdas perustettiin 1875. Ruununvoudin antama ammattilupa on v:lta 1876. Venäjänkielinen kisällikirja on annettu 5 p kesäk. 1875. Sorvarien luokasta. Liike laajeni vähitellen, mutta harjojen myynti tuotti vaikeuksia. Ei tahtonut olla ostajia. Kuopiossa myivät K:n harjoja jo ennemmin mainittu Pavloff ja kirjakauppias Weurlander ja parturi Eekert. K. itse kulki kauppamatkoilla, tarjoten töitään hotelleissa ja liikkeissä kävi myöskin markkinoilla. Tarjosipa kerran Stockmannillekin. Liikkeen johtaja sanoi: "Mitte me teiden harjoilla tekke? Minkä me tarvitte, pittää otta Lindgreniltä täällä."

Se maanvilj.seuralta saatu 500 mk meni osaksi porakoneen teettoon Juantehtaalla ja 1875 kävi K. ostamassa Pietarista työkaluja ja sellaisia työvälineistä, joita ei Suomesta saanut. Niin hupeni rahat ettei jäänytkaan jouhien ja harjaksien ostoon. Piti lähteä tavaralla niitä vaihtamaan. Pikkutavaroita kontissa n.k. "harjukkaalla" ainakin hän kulki Lapinlahdella, Maaningalla, Kuopion maalaiskunnassa ja Nilsiässä. Keruu kesti noin 3 kk. Se oli raskasta hommaa. Pietariin menneessään 1875 kesällä vei K. sinne puhdistettuja harjaksia, mutta sai niistä vaan tappiota. Uranuurtajan homma on vaivalloista ja raskasta! Sota-aikana sitten ostettiin Pietarista harjaksia

Tuon edellä mainitun 500 markan saamisen ehtona oli, että piti ottaa oppilaita. Niitä on ollutkin alusta alkaen ja yksi jääväämätön vaatimus on K:n verstaassa aina ollut oppilaille: silmät on pitänyt pestä ja tukka kammata ennen työhön ryhtymistä. Monella entisellä oppilaalla on nyt omat liikkeet. Lahdessa on niitä 3. A.J. Kainulainen, Haatainen ja Pellikka. Kalle Savolaisella oli 30 vuotta oma liike Tampereella ja sittemmin on ollut S.O.K:n liikkeessä Helsingissä työnjohtajana. Lappeenrannassa on Oskari Hartikaisella oma liike ja Wiipurissa Pekka Heikkisellä. Toiset entiset oppilaat ovat muiden tehtaissa työssä ja jotkut ovat muutta-

neet alaa.

Suurella huolella suoritettu työ on tehnyt K:n harjat ensiluokkaisiksi ja kaikkialla asiaa ymmärtävissä piireissä halutuiksi kautta maamme. Useissa näyttelyissä on niitä palkittu ja siitä syystä on harjain selässä koreat leimat.

Syyksi siihen, miksi Koistinen perusti tehtänsä maaseudulle, eikä niin kuin hänen veljensä ja A. Hyvärinen kaupunkiin sanoin hän sen että, kaupungissa hänen Pietarista saamansa käsityksen mukaan on huonommat asunto-olot. Ja toiseksi hän toivoi edes vähän omalta osaltaan voivansa parantaa Nilsiän entistä huonoa mainetta.

Ainakin se on tullut loistavasti toteen näytetyksi, että harjanteolla elää. Koistisella on nyt 3 hyvää kartanoa, toinen on asuin- toinen tehdaskartano. Pienenpuoleinen maatila on

hänellä myöskin täällä lähellä kirkonkylää.

Kaikkea aikaansa ei tehtailija K. ole käyttänyt leipätyöhönsä. Woimansa päivinä sai hän uhrata paljon aikaansa kotipitäjänsä kunnallisiin asioihin, toimien useat vuodet kuntakokouksen esimiehenä, kansak. johtok. esimiehenä ja monissa muissa luottamustoimissa ja toimikunnissa.

Waadittiinpa häntä aikanaan pariin otteeseen työhön koko maan hyväksi. Hänet valittiin valtiopäivämieheksi ja kaksilla viimeisillä säätyvaltiopäivillä hän oli Pielaveden tuomiokunnan edustajana talonpoikaissäädysä. Tehtailija Urb. Koistisen elämänvaiheissa näkyy selvästi sen sananparren paikkansa pitäväisyys, jolla tämän lopetan: ”Auta itseäsi, niin Jumalakin sinua auttaa!”

Nilsia 19/2 1933. P. Jäntti opettaja

Kuva kehyksissä: Talonpoikaissäätö, Suomen ylimääräiset valtiopäivät 1905-1906.

Kuva saanut arvoisensa paikan 1810 rakennetun talon hirsiseinällä Heinäveden Vihtarissa. Talon nykyiset omistajat Risto ja Jaana Sulkava ovat löytäneet kuvan vanhan talon kätöistä. Taulun vieressä sukuseuramme hallituksen jäsen Pentti Koistinen, jonka kiinnostuksen pohjalta lähdimme etsimään enemmän tietoa Urbanus Koistisesta. Kuva Pirkko Markkanen.

MUISTOISSA MUKANA KULKEVAT

Stalinin vainoissa kuolleiden suomalaisten kohtalo

Irma Koistinen

Näillä sanoilla on otsikoitu sanomalehti Karjalaisen 5-sivuinen artikkeli, jossa paneudutaan Stalinin vainoissa kuolleiden suomalaisten kohtaloihin. Laaja artikkeli julkaistiin 17.10.2020.

Television puolella Alfa-TV esitti dokumenttiohjelman Stalinin uhrin marraskuun 5. päivä.

Jo lehtiartikkeli herätti mielenkiintoni. Stalinin suomalaisuhreista on käynnistymässä laaja valtakunnallinen tutkimus, jossa selvitetään suomalaisten kohtaloita Venäjällä vuodesta 1917 aina vuoteen 1964. Tutkimushankkeen vetäjänä toimii historioitsija Aleksi Mainio.

Katsoin myös Alfa-TV:n dokumentin Stalinin uhrin. Ohjelma keskittyi Sandarmohissa teloitettuihin henkilöihin. Sandarmohin joukkohaudat sijaitsevat Venäjän Karjalassa, Karhumäen keskustasta muutamia kilometrejä itään. Joukkohaudat löysi venäläinen historioitsija Juri Dimitrijevi

1997. Nykytiedon mukaan Sandarmohin joukkohaudaustoissa lepää noin 10 000 teloitettua, monia eri kansallisuuksia.

Dokumentin lopussa julkaistiin nimilista Sandarmohissa teloitetuista suomalaisista, heitä on kaikkiaan lähes tuhat henkilöä.

Huomioni kiinnittyi henkilöön, numero 305. Hänestä oli seuraavat tiedot: 305. Koistinen Erkki Johanneksenpoika, synt. 1906 Suomen KL Tuusniemi, Kanadasta 1933, as. Karjalan Prääsän piiri Matroosa traktorinkuljettaja, tuom. 21.1.1938 §58/6,7,10, amm. 10.2.1938 Karhumäessä, reh. 20.10.1959 Petroskoi.

Syksyllä käynnistynyt tutkimushanke kaipaakin näin alkuun vihjeitä suomalaisista, jotka lähtivät itänaapuriin. Tutkijat ovat kiinnostuneita ihmisten muistoista, valokuvista tai vaikkapa kirjeenvaihdosta ja postikorteista. Onko Koistisilla tietoa Erkki Johanneksenpoika Koistisesta?

JUUSO KOISTINEN - HALLITUKSEN UUSIA JÄSENIÄ

Juuso valittiin Koististen Sukuseuran hallituksen jäseneksi Varkauden sukukokouksessa kesällä 2019. Kysyttäessä, mitä Juuso haluaa kertoa itsestään seuran lehdessä, vastaus oli lyhyt mutta asia sitä painavampaa:

”Esittelyyn voi laittaa vaikka, että sukuseuran nuorisokaartia joka tekee elantonsa kokkaamalla ja toivoo, etteivät sukuseurat vaipuisi unholaan sukupolvenvaihdoksissa. Pieni tyttö pitää myös nykyään kiireisenä.”

KOISTISTEN SUKUSEURA RY
TOIMIHENKILÖT, YHTEYS- JA TILITIEDOT

<http://www.koistiset.net>

Tehtävä ja nimi	Osoite	Puhelin	Sähköposti
Puheenjohtaja <i>Esko Koistinen</i>	Messuportinkatu 8 B 19 70840 Kuopio	040-521 4124	esko.koistinen@iki.fi
Sihteeri, sukututkimus <i>Pirkko Markkanen</i>	Metsärinteentie 44 78500 Varkaus	044-210 8766	pirkko.markkanen@luukku.com
Rahastonhoitaja <i>Hannu Koistinen</i>	Borginkatu 15 D 78300 Varkaus	0400-577 317	hannu.koistinen@storaenso.com
Varapuheenjohtaja <i>Irma Koistinen</i>		050-325 3787	irmakois@hotmail.com
Hallituksen jäsen <i>Tuija Kainulainen</i>			tuka.kainulainen@gmail.com
Hallituksen jäsen <i>Anne Karvinen</i>	Kiertotie 22 79700 Heinävesi	040-582 7873	anne.karvinen71@gmail.com
Hallituksen jäsen <i>Juuso Koistinen</i>	Ainolankaari 4 a 1 40520 Jyväskylä	045-246 4046	liivik72@icloud.com
Hallituksen jäsen <i>Sakari Koistinen</i>	Salmenkatu 7 C 18 75500 Nurmes		sakari.koistinen@iki.fi
Hallituksen jäsen <i>Jaakko Koistinen</i>	Ritoniementie 50 71200 Tuusniemi	044-066 1022	jaakko.koistinen@luukku.com
Hallituksen jäsen <i>Heikki Koistinen</i>	Nuottaniementie 27 B 4 80140 Joensuu	0400-185 153	heikki.koistinen@outlook.com
Hallituksen jäsen <i>Pentti Koistinen</i>	Sarvikummuntie 15 79940 Vihtari	040-521 0662	p.o.koistinen@gmail.com
Hallituksen jäsen <i>Pirjo Räsänen</i>	Löydönraitti 109 52320 Vitsiälä		pirjo.rasanen@surffi.fi

- Sukuseuran pankkitili: FI62 5482 0620 0385 84 "Koististen Sukuseura ry"

- Jäsenmaksut: varsinainen jäsen 20,- €, alle 25-vuotias 10,- €, ainaisjäsen 400,- €

- Jäsenmäärä 203 henkilöä

- Rästissä olevan jäsenmaksun voi maksaa periaatteella "parempi myöhään kuin ei milloinkaan".

Nettisivuilla (<https://www.koistiset.net>) on tietoa sukuseuran toiminnasta ja sieltä löytyy myös sähköinen jäsenlomake sekä yhteydenottolomake.

KOISTISTEN SUKU II - HYVÄ LAHJA TAI VIEMINEN!

Miten Koistiset sijoittuvat maailmanlaajuisella geneettisellä kartalla ja mistä tulemme? Mitä ”haploryhmää” olemme? Mitkä suvut ovat meille läheisiä? Kuinka kaukana menneisyydessä on yhteinen geneettinen kantaisä ja missä vaiheessa sukunimi on viimeistään syntynyt? Mitkä ovat erillisten sukuhaarojen syntyvaiheet ja mahdolliset keskinäiset suhteet?

Näitä kysymyksiä ratkotaan Koististen Sukukirja II –teoksessa. Kirjan on toimitanut Heikki A. Turunen, DNA-tutkimuksen toteuttanut Ari Kolehmainen ja ulkoasun suunnitellut Arto Koistinen.

Tilaa arvokas lahjakirja seuran toimihenkilöiltä! Jäsenhinta 60,-€, muilta 75,-€ ja postikulut.

Sukuseuran toimihenkilöt kiittävät saamastaan postista. Toivomme edelleen sukuseuran arkistoon sukuselvityksiä ja muuta suvun historiasta kertovaa materiaalia. Toivomme myös tarinoita, muistelmia ja vanhoja valokuvia julkaistavaksi seuran lehdessä.

Koististen Sukuseura ry. Sihteeri Pirkko Markkanen Metsärinteentie 44 78500 Varkaus.